

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100

Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXX

Price 25c

Chicago, Ill. -- Antradienis, Tuesday, November 29, 1983

Nr. 224

MARŠALAI NEKALBA APIE ATOMO DERYBAS

JUOZO GIEDRAICIO PRANEŠIMAS VLIKO SEIMUI DETROITE

Tautos Fondo valdybos pirm. Juozas Giedraitis 1983.XI.12 d. Detroit, Mich., VLIKO seimui skaitė sekančią pranešimą

Gerbiamosios ir gerbiamieji,

Noriu įspėti, kad čia bus tik suglaustas TF darbų ir operacijų pranešimas, o jei kas norės papildomai ko paklausti, mielai atsakysiu. Pilną ataskaitinį pranešimą darome metiniame Tautos Fondo suvažiavime, kuris vėl bus 1984 m. gegužės 5 dieną Brooklyne, kaip ir reikalauja tvarka.

Man malonu jums pranešti, kad Tautos Fondas pamažu, bet pastoviai stiprėja, narių ir rėmėjų skaičius auga. Šiuo metu, manau, turime apie 5,000 aukotojų vien JAV-se, o, kaip žinote, T. Fondas veikia per atstovybes ir įgaliotinius ne tik Amerikoje, bet taip pat Kanadoje, Anglijoje, Australijoje ir kitur. Aukų gauname taip pat iš pavienių asmenų, betarpiai iš Europos, Pietų Amerikos, Naujosios Zelandijos ir kitų kraštų.

JAV-se TF atstovybės Californijoje, Chicagoje, Clevelande, Detroit, Floridoje ir eilėje vietų atskiri įgaliotiniai švystę gerą veiklą ruošia vietose vaizus, renka aukas, jas pakvitiuoja, teikia informaciją apie testamentus ir atlieka kitus. Valdymo pavedamus darbus. Malonu konstatuoti, kad, pvz., Detroit bene p. Staskaus iniciatyva prasidėjo aukotojų atžymėjimai Lietuvos Laisvės Išde mirties ar kitokių sukakčių progai. Turiu ypatingai paminėti, kad Chicago TF komitetas, vadovaujamas p. Jono Jurkūno, jau išvystė puikią veiklą, didelės tolerancijos dvasioje, ir manome, kad jie pralenks Kanados atvežamas aukas, nes jų orbitoje yra daugiau lietuvių, negu Kanadoje. Dedame daug vilčių į Califor-

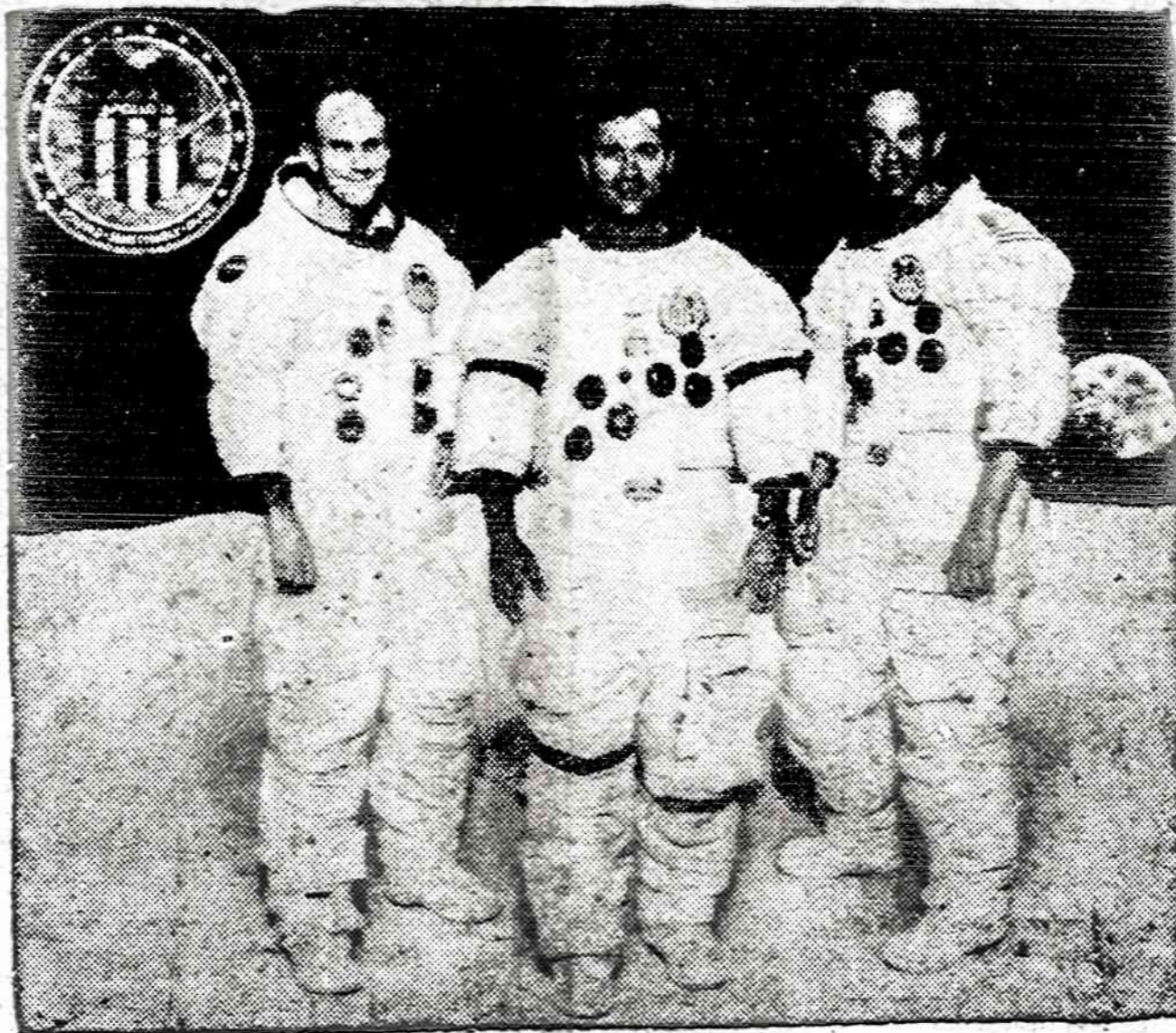
nijos TF komitetą, kuriam vadovauja dr. Birutė V. Raulinaitienė, buvusi VA ligoninės direktorė, o sekretoriauja nuolatiniis VLIKO gynėjas p. A. Skirius. Floridos TF atstovybė savo darbas jau yra įsisiūbavusi, vadovaujama p. K. Vilniškio. Gerai veikia Detroito ir Clevelando atstovybės.

Užsienyje dvi atstovybės Australijoje — Melburne ir Sydney gerai išvystė veiklą ir mėgina aukas rinkti naujais metodais. Daug geros įtakos tenai į TF veiklą padarė VLIKO pirmininko dr. K. Bobelio apsilankymas Australijoje ir jo susitikimai su TF darbuotojais. TF atstovybė Anglijoje šiuo metu praplėtė savo sąstatą, įvesdami jaunesnių žmonių, ir dabar ten vykdomas vėjus laiškais (pirmą kartą) ir gausime gerų rezultatų.

Su TF atstovybės Kanadoje pajėgumu dar niekas negalėjo susilyginti, bet daugiau apie tai išgirsime netrukus iš jos pirmininko p. Antano Firavičiaus, tai čia nekartosis.

TF valdyba, be vis didėjančio techninio ir administracinio darbo, taip pat praveičia laisvų siuntinių į JAV-se, kur nėra TF atstovybių ar įgaliotinių, nes mes turime papigintą laisvų tarifą — Bulk Rate. Galiausiai tvirtinti, kad mes pasiekiamo beveik visus lietuvius.

Atėjo laikas atžymėti stambesnius aukotojus ir dėl to daug kam įteikta ar išsiuntinėta specialūs padėkos lapai, kurį nupiešė dail. J. Juodis ir visą techniška spaudos darba atliko Floridos TF atstovybė. Netrukus pamatysite kaip jis atrodo. Tautos Fondo pagrindinis už-

Amerikos astronautai, pasirošę kilti į erdvę ir paleisti satelitą 300 laipsnių šaltįje.

davynys yra sutelkti lėšas VLIKO veiklai finansuoti. Gražu, kad VLIKO veikla plečiasi, bet su tuo didėja ir išlaidos. Dabar kiekviena diena mums kaštuoja apie \$500. O pinigai neateina savaime: reikia daug kam daug dirbti, planuoti, derintis, dėkoti, prašyti, rašyti... (Nukelta į šeštą puslapį.)

VAKAR PAKILO SESI ASTRONAUTAI

CAPE CANAVERAL, Fla. — Vakar anksti ryte lijo smarkus lietus ir pūtė smarkus vėjas. Astronautai buvo pasiruošę pakilti, bet Erdvės administracijos vadovybė sekmdienio naktį manė, kad būtų geriau atidėti paruoštą erdvėlaivio pakilimą. Pirmadienio ryte prasiblaivius orai ir vėjui apimus, vis dėlto nutarta leisti erdvėlaivui pakilti.

Šį kartą kilo penki amerikiečiai ir vienas Vokietijos mokslininkas, pasiruošęs praveisti su tartus tyrinėjimus ir paleisti Europai reikalingą satelitą.

Erdvėlaivis sėkmingai iškilo reikalingon tukštumon ir įėjo į reikalingą orbitą. Atmosfera prie Žemės buvo nerami, bet aukščiau iškilęs erdvėlaivis be jokių kliūčių skriejo aplink žemę.

— Valensa galės pasiūlyti į Oslo savo žmoną Danutą ir 15 metų sūnų Bagdoną, rašo Jakartos laikraščiai. Oiševskis pareiškimą padarė Indonezijoje. Jakartos mieste.

KALENDORĖLIS

Lapkričio 29: Saturninas, Pilonoma, Umėdė, Daujotas, Lygė, Svyris, Vosgilė.

Saulė teka 6:36, leidžiasi 4:23.

Oras debesuotas, lias, atvės, gali snyguriuoti.

IZRAELIO PREMJERAS I. ŠAMIR TARIASI SU PREZ. REAGANU

LIBANO KLAIMAS IR SIRIJOS APSIGINKLAVIMAS KEIČIA NERIMĄ ARTIMUOSE RYTUOSE

WASHINGTON, D.C. — Sekmadienio naktį į Washingtoną atskrido Izraelio premjeras Ica-kas Šamiras ir Izraelio gynybos ministeris Mošė Arenas.

Atvažiavusieji tikėjosi tuojau pasimatyti su prezidentu Reaganu, bet jie į Washingtoną atskrido anksčiau negu prezidentas Reaganas. Iki sekmdienio prezidentas praleido Kalifornijoje. Jis išskrido į Washingtoną, bet jis planavo tikiai antradienį susitikti su Šamiru. Prezidentas turės susitikti su atvažiavusiais izraelitais mažiausiai porą kartų.

Pirmas klausimas — Sirijos karo jėgos Libane. Klausimas bus ne tik apie pačius sirijiečius, bet ir apie Sirijos globojamus fanatikus Irano šjičius. Sirijos ginkluojamus drūzus ir Libanai atvežtus Sovietų specialistus.

Sirija gavo sovietišku ginklų Sirijos prezidentas turėjo pasirašyti specialią sutartį su Sovietų Sąjunga. Iki šio mėto Sirija mokėdavo doleriais arba auksu už gaunamus ginklus iš Sovietų Sąjungos.

Praeitais metais viskas pasikeitė. Sirija kitaip prašneko, kai buvo pasirašyta Libano ir Izraelio sutartis. Praėjus kelioms savaitėms, Sirijos kariai Libane pakeitė savo ginklus. Vietoj senų ir vartotų ginklų, gavo moderniškesnius. Sirijos kariai turėjo senus rusų ginklus, bet dabar gavo gerokai modernintus. Sirijiečiai moderniais ginklais puola Arafato vadovaujamus palestiniečius.

Izraelio premjeras mano, kad Sirijos karo jėgos privalo iškelti iš Tripolio. Gerai organizuota Izraelio kariuomenė galėtų sirijiečius išvyti iš šiaurės Libano. Jeigu Sirija nerimautų, tai galėtų nuginkluoti ir Sirijos karius, bet tam Izraelis turi

ANDROPOVAS ATLEIDO P. KOREJOS LĒKTUVĄ NUŠOVUSIUS GENEROLUS

EINA KOVA TARP SERGANČIO ANDROPOVO, KGB IR SOVIETŲ KARIUOMENĖS VADOVYBĖS

MASKVA, Rusija. — Sovietų raketų įskaityti į Ženevos pasisąjungoje eina tyli, bet labai atkakli kova tarp sergančio Jurijaus Andropovo ir vis didesnės galios siekiančių Sovietų maršalų.

Susidaro įspūdis, kad Sovietų maršalai įsistiprino Sovietų vyriausybėje, sprendžiamu balsu užsienio reikaluose nutraukė Ženevoje vykusius branduolinių ginklų pasitarimus ir įvedė Sovietų užsienio politiką į neįsibendramą akligatvį, praneša Chicago Tribune reporteris Howard A. Tyner.

Sovietų maršalai visą laiką turėjo didelės įtakos Sovietų vyriausybėje, bet kol vyriausybės priešakyje stovėjo įtakingas žmogus, tai kariuomenės vadovybė tebetvarkė tikiai krašto apsaugos reikalus. Gerai informuoti asmenys tvirtina, kad reikalai pradėjo krypti karo pusėn, kai vyriausybės priešakyje atsistojo Jurijus Andropovas ir jo sveikata pradėjo silpnėti.

Kada Sovietų lakūnas numušė Pietų Korėjos keleivinį lėktuvą, padarė rusams daug žalos ir pastatė Sovietus į keblią tarptautinę padėtį. Andropovui vis dėlto pavyko atleisti kelis Sovietų aviacijos vadus Tolu-muose Rytuose. Tas lėktuvo numušimas padarė Sovietų Sąjungai tiek daug nuostolių, kad bus labai sunku juos atitaistyti.

Dabar ir vėl kilo naujas tarptautinis konfliktas. Ženevoje vyko pasitarimai tarp Sovietų Sąjungos ir JAV branduolinių ginklų sumažinimui. Sovietų Sąjungai reikalavo, kad į turimų ginklų skaičių įeity ir Didžioji Britanijos bei Prancūzijos turimos atominės raketos. Šių dviejų valstybių atstovai nedalyvauja Ženevos pasitarimuose, negalima tų valstybių atominių

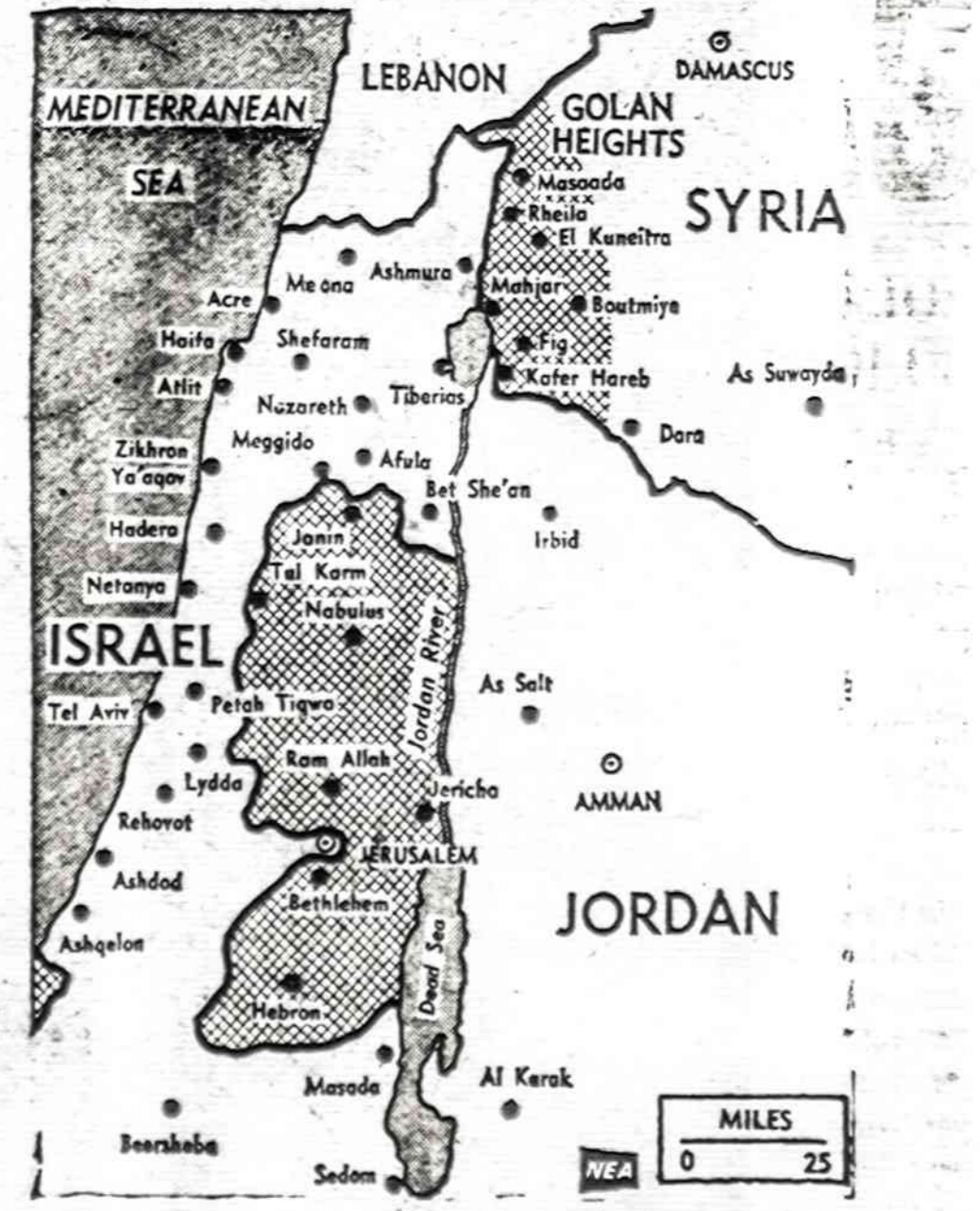
DR. VALENTINAS PLIOPLYS LIGONINEJE

Dr. Valentinas Plioplys, išvežtas į Rockfordo ligoninę, kur daktarai patikrina jo sveikatą ir sudarys sąlygas reikalingam poilsiui.

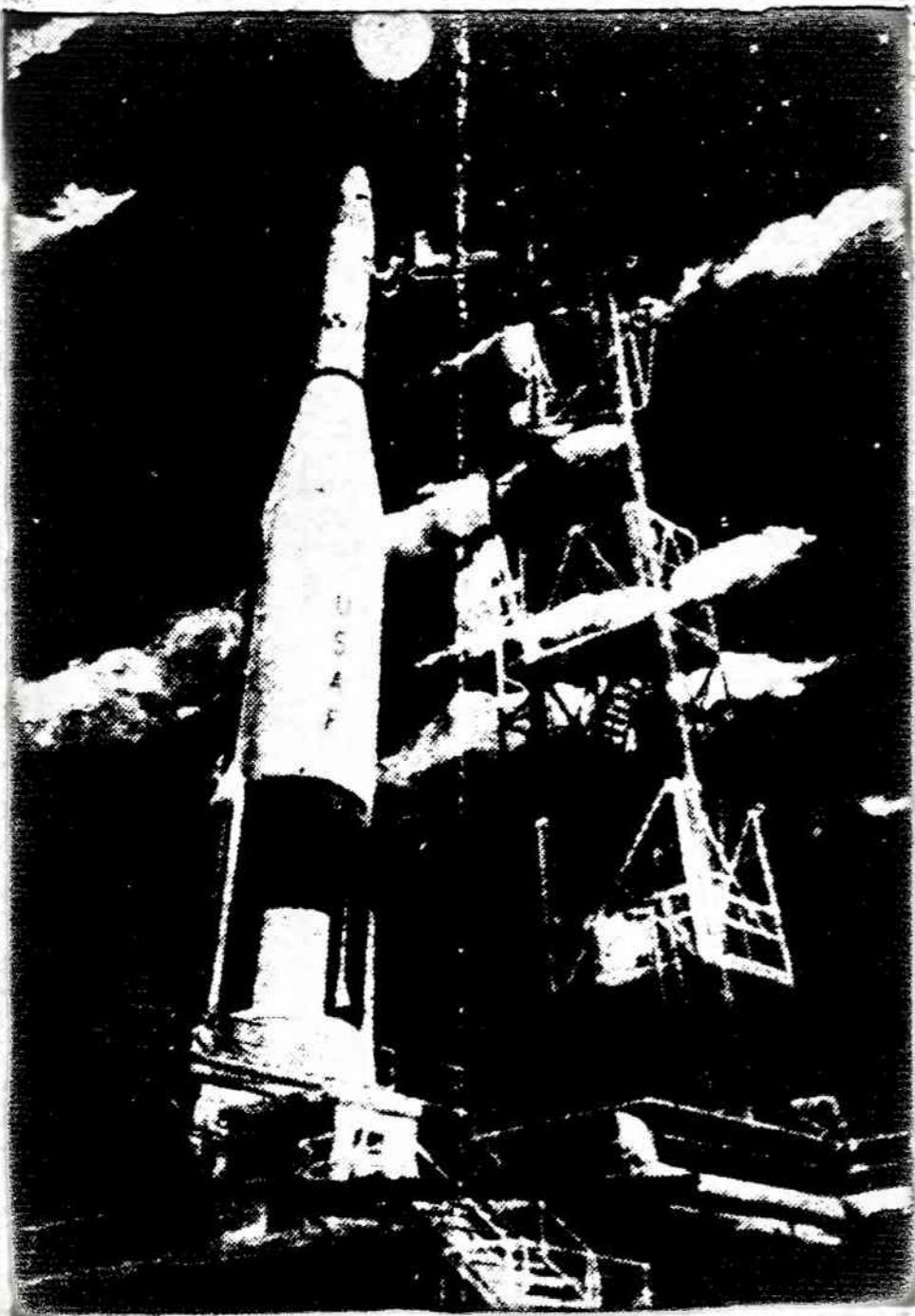
Dr. Plioplys sunegalavo širdimi. Yra pagrindo manyti, kad netrukus jis atsigaus ir vėl galės padėti ligoniams.

— Lešek Valensa gali važiuoti į Norvegiją ir atsiimti jam priklausančią Nobelio taikos premiją, — pareiškė min. Stefan Oiševskis.

— Pirmadienį aukso uncią kainavo \$378.

Izraelio vyriausybės nariai tariasi su prezidentu Reaganu, kaip įvesti taiką šiaurės Libane ir pačioje Sirijoje.

Saulė nušvitus, Floridoje oras vakar ryte pasitaisė ir visi šeši astronautai sėkmingai iškilo į Žemės orbitą.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslų žinių populiarus pertekimas

IONAS DOMAVIČIUS, M. D.

LAIMINGAS PENŠININKAVIMAS

Tikru žmogumi tapimas, asmenybe sustvarkymas yra laimingo gyvenimo ir tokio jo galo užtikrinimas.

(Zmoniško gyvenimo tiesa)

Įdant senatvė nebūtų taip baisi, nes visi turime jai rengtis visu pajėgumu ir kuo geriausiu mokymu. Kitaip elgiantis, vieną iš dangaus keptų karvelių laukiant ir savos senatvės pagerinimui nieko nedarant, mūsų pensininkų dienos gali būti labai karčios.

Tik pažūrėkim, kaip į niekus viršta buvę net kūrybingi žmonės, kurie senatvės pagerinimui reikiama nesirengė. Štai, Lietuvoje prieglaudoje prisiglaudusi, poetė nusloja valgius jai paduodamą valgi, nes jai atrodo, kad duodamas maistas yra apnuodytas. Tai rimta proto ligos paranoja. Tokių ligonių nelūksta ne tik prieglaudose, bet ir lietuvių privačiuose namuose. Sakysim, vienas dejuoja, kad sūnus gydytojas tariasi su kito gydytoju ir planuoja jį išvysti psichiatrinę ligoninę. Dejuoja, kad neturįs jau sūnaus. Toks visai neprisileidžia savo šeimos gydytojo, nes, pagal tą ligonį, stengiasi jam pakenkti.

O štai kita prieglaudos įnamė jaunystėje kaip viesulas veikli jaunimo organizacijose, o dabar, nors dar nepersenusi, bet tik popierėlius plėšo ir juos dėlioja, visai išprotėjusi.

Tai žiūrėti į kadaisė buvusio mūsų lietuviškos kultūros dionų uoliausias pūrentojas. Žinoma, tas pats likimas laukia ir tų dirvonų pūrentojus. Jau prieglaudon tik atsilankius, apima perdaug slėgianti nuotaka o jau ten apsigyvenusiam dar normalų kompiuterį tu

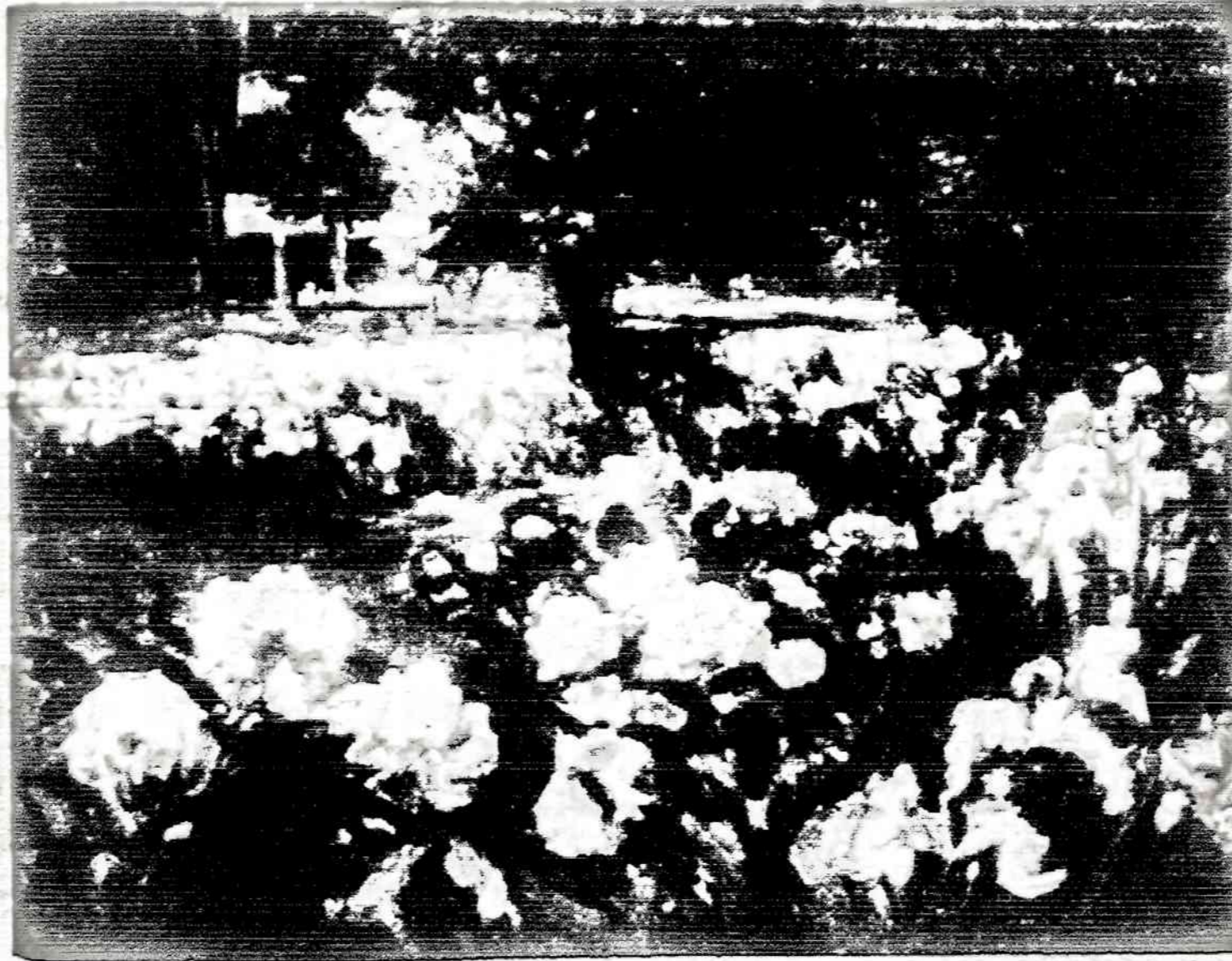
rimiam darosi tiesiog nepakeliamas tokioje aplinkoje gyvenimas. Tokie apleidžia prieglauda, jei gali, ir eina ramesnėje vietoje praleisti savo saulėlydį.

Valdiškuose pensininkams skirtuose namuose gyvenimas dar baisesnis. Indianos miškiniuose vietoje 300 senelių žiūri pro langus ir laukia mirties. Jokio privatumo: lankytojai kada nori atėina, kada nori išeina. Seneliai kaip prie vieškelio. Niekam tu nepasiguosi, niekur užtarimo nerasi, niekas su tavimi nesiskaitys. Tu turi pastogę, šio, tokį karnį, o dgi dvasinio peno, dėl asmenybės galvimo nē negalvok: tau pakaks dvasinių šiukšlių...

Vieno kitam neapykanta

Dar ir kitaip apkarsta pensininko dienas. Štai viskuo apsiūpinę, nestokoja maisto, dangos, pastogės ir žaliukų, gretimai vienas kito gyvena lietuvi. Jie savarankiškai gyvendami ir ne giminės būdami, vienas dlo mirčiai nekencia. Ką vienas gero padaro kreme, kitas tą gėrį suardo ir džiaugiasi pakenkęs artimui. Vienas kitą velniaragana vadina ir tariasi gerai kalbą ir darą. Tokie minta vienas kitam reikiama neapykanta ir taip leidžia savo saulėlydžio dienas.

Tokie tik po šanto metų rengiasi ilžiaugtis gyvenimu. Blogiausia, kad kitus niekindami, tariasi save išaukština, Dievui geriausiai pasitarnaujį ir geriausiai patriotais esą. Tokie nepajėgia

M. Siteikis

Uėlynuose. Aliejus

suprasti, kad ne vien kūnas su protu turi būti geriausiu maistu mailinami, bet ir asmenybe nusiteikimas turi būti peninas žmoniškiausias nuotakomis. Be tokios mitybos žmogaus saulėlas saulėleidis visiškai apstemta.

Ir niekas, net Tverėjas negali prašviesinti tokią tamsybę, jei pats žmogus savu elgesiu gesina upšviesiancias pesininko kelį šviesas.

"Aš neatsimenu"

Štai gerą pensiją gaunąs ir geras santaupas turįs senelis nesimaitina reikiamai, nes pamiršta valgyti. Paklūstas "Ar pa-valgei?", atsako: "Aš neatsimenu". Toks tik prikaltas rytli maistą, jį nuryja, ir taip ne viada. O jau vienas piktas, taip ir žiūri į vieną tašką, laukdamas mirties. O kai pradeda valgyti, tai nesukramtęs ir nenurijęs vieno karnio, kemsia burboną kitą. Tada išsprunkčia viską lauk.

Tokiam reikalingas Gallestingas Samaritietis. Be jo, tokio pensininko gyvenimas esti neįmanomas. Nevalgydamas ir naudingų skysčių negerdamas

kaip reikiant, toks eina žemyn ir žemyn. Taip ir palieka savu kruvinu prakaitu sukrautas santaupas nevertiems giminiams, kurie pagreitintai baigė senelio dienas, nieko gero jam nesuteikdami.

365 kalakutinės metuose

Tatasis dabar kai kurie daug seneliams gero padarą, kad juos kalakutu pavaisina kartą per metus. Net ir milijonierius valstybininkas girtasi kalakutu seneliui suteikęs. Niekas reikiamai nesirūpina, ką seneliai valgo per kitas 364 dienas metuose. Čia ir yra šuo pakastas, kad mes seneliais, savais tėvais reikiamai nesirūpiname. Dangofu bei šlokią tokią pastogę sutelkiamė, bet asmenybės malsto seneliams taip ir neteikiame. Juos daiktais laikome, nors jie mums visą save atidavė: sveikus išaugino, mokluosna išleido, dar ir dabar mūsų vaikūs — savo anūkus globoja. Šitaiptoliau tęstis negali: nežmoniškumas mūmyse turi užleisti vietą prideramai senelių globai. Organizacijos ir pavieniai asmenys turi pradėti reikiamai elgtis. Patys seneliai ir jų globėjai turi atgimti teisingai veiklai. Tada seneliams bus kalakutinės 365 dienas metuose.

Senelių apgaulinėjimas

Tinkamsi senatvei reikia rengtis nuo pat mažumės: reikia išmokyti tinkamai galvoti, jausti ir elgtis. Visų pirma tinkamas maistas, darbas ir poilsis turi būti kiekvieno žmogaus savas. Netinkamas kuris vienas iš tų trijų kenkia mūsų saulėtam saulėlydžiui.

Nesakyk, kad aš, pensininkas, dabar jau nieko negaliu sau padėti — reikėjo tokią pagaubą sau pasirūpinti daug anksčiau. Ne, ir dar kartą ne! Kiekvienam savo amžiaus laikotarpyje žmogus daug ką gali sau padėti sveikatai pataisyti.

Visų pirma kiekvienas pensininkas tegul nesėdi rankas sudėjęs ir tegul nelaukia, kad kas nors kitas, ar gydytojas ateis su piliule ir jam reikalus sutvarkys. Dabar gydytojai kartais negydytojiškai elgiasi ir vien ant jų likėtis niekada neverta. Štai, prieglaudoje kosti moterėlė ir saukliamas jos gydytojas. Tas atėjęs prirašo jai nuo kosulio vaistų ir kalba: "Tai bus penkiasdešimt dolerių (\$50), kiti imtų už tai vieną simtą, o aš kaip tamstai, tik penkiasdešimt".

O čia nei iš šio, nei iš to prisistato su savo protu susipykęs gražiakalbis nēva Dievo žodžių skelbėjas, kuris pensininką, išypač pensininkę (žinoma, dar ir prie žaliuko!) siūlo per savo lieptelį nuvesti į dangų, į aigimimą, į nuo pragaro išgelbėjimą ir tik su viena sąlyga: tu turi būti, prie pinigų būdama gerų darbų! Tokio kvailioji dū, dar ir dabar mūsų vaikūs — savo anūkus globoja. Šitaiptoliau tęstis negali: nežmoniškumas mūmyse turi užleisti vietą prideramai senelių globai. Organizacijos ir pavieniai asmenys turi pradėti reikiamai elgtis. Patys seneliai ir jų globėjai turi atgimti teisingai veiklai. Tada seneliams bus kalakutinės 365 dienas metuose.

O ten dedasi tas pats, kas pas televizijos apgaviką, kuris prašo pinigų iš pensininkų (kaip, gi, kitaip, juk jauniejį tokių nepalaiko). Viena net visas savas santaupas alidavė balionų pūtikui, o ne viena jau savas kamienyčias pavedė lieptelio savininkui, per kurį dangun patekti villiasi be gerų darbų, su savu aimynu besireijanti našlė.

Dar nuo vieno apgaviko nie kaip negali ištrukti pensininkas ai nuo jvairiausio nēva NATČALALAUŠ maisto bei vaisto skelbiko. Gražiū liežuviu jis suviltioja prie nieko penkininką taip kaip anos pasakėčios lapė, kad išviliojo iš varnos sūrį. Visi iš visos mūsiskės kuo toliausia bėkime nuo tokių ir panašių aptrėvikų. Kaip neįsileidžiamė nei ikrų "gasmenų" į savus namus taip mes, visi pensininkai, nugars atsukime visiems mūsų sveikatos griovikams, įskaitant ir

minėtus netikusius gydytojus (jų het 4% eina randabai), įkyrius kaip musės be gerų darbų dangun pensininkų vedėjus, ir nēva natūralių vaistų bei tokio maisto pensininkams įpiršėjus. Kol mes tokius nēnaudėjus palaikysime, tol mes geros sveikatos neapturėsime.

Kas darytina pensininkui?

Užsidėk ant savų pečių lietuvišką galvą ir eik drąsiai, nesvyruodamas į šalis savos sveikatos remontuoti.

1. Visų pirma, savas santaupas laikyk po savu skvemu: vaikis išmokines, sveikus ant kojų pastatęs, tu juos tik po savo mirties atsimink. Taip, ir nē per plauką kitaip, nes net geriausi vaikai tampa vilkais dar prieš pensininkui apleidžiant šią žemę.

2. Nelaikyk savos sveikatos kaip savaime ateinančios: dirbk jos palaikymui visą laiką. Ne tik kūną prie atsakancio sava sveikatai darbo prilaukyk, bet ir protą lavink, su išmintingais žmonėmis draugaudamas bei tik geras knygas skaitydamas. Taip visi išmintingieji elgiasi. Nepamiršk svarbiausio: savos asmenybės, savų nusiteikimų sužmoginimo KITAM gero darymu. Tik taip elgdamasis, pats pajęsi tapti laimingu.

3. Maitinkis lietuviškai, sveikai, paprastai. Nepamiršk rylais suvalgyti avizinės košės (oatmeal) su pasukom ar rūgusiu pienu. Su avizomis tu gausi kiek kūniui reikia geležies, fosforo, magnio, vario, cinko, kalio ir B-vieno ir kitų tos rūšies vitaminų. Dar kūno statybinės medžiagos (baltymų) gausi gero-ka, nes avizinė košė turi 16,7 proc. baltymų.

4. Vieną obuolį, morką ir svogūną visada suvalgyk su kiekvienu valgū kaip priedinį patiekalą. Užgerk pienu, per dieną jo sunaudodamas mažiausia kvortą (litra). Ir pensininkas turi išžerti pieno. Taip, vieną litrą, šitaipt pensininko kaulai minkštės ir lūš be laiko ir reikalo.

O kur dar kancios dėl strėnų skausimų pensininkams, ypač pensininkėms, kurios per metų metus savus kaulus silpnino, mažai pieno gerdamos. Liaukimės silpninę savo kūną menku maistu, tabaku, svaigalais ir visokiais birzgalais, o taip pat ir apkalbomis bei tuščiažodžiavimu.

5. Dabar apgavikai siūlo maistą su medžio piūvenomis (sawdust) nēva numetimu svorio. Tai, girdi, tos medžio smulkiai sumaltos piūvenos yra medžiaga, sėlenas atstojanti. Ne, taip nēra. Sėlenos yra naudingos ir maistingos. Tik jas ir naudokime. O medžio piūvenas palikime žemės kirminams.

6. Naudokime tik stambias maltų grūdų duoną, ragaišį bei tokius pyragaitius. Tokį visiems naudingą maistą (su kviečių daigais ir be jų) paruočia lietuviškos kepyklos (3339 So. Lituania Ave., Chicago, Illinois

60606). Iš kitų vietų lietuvių užsakykite ir tokią duoną bei ragaišį valgykite. Pats laikas dabar liautis visiems pensininkams naudoti baltą-pūkinę duoną. Ją laikykime NUODAIS mūsų kūniui.

Pasiturinčiųjų talka

Žinoma, ir ne pensininkai turi energingiau talkinti mūsiskiams seneliams. Tokios mūsų parapijos turi tapti panašiomis į žydiškias vietas. Tiek ir tiek žaliukų surinkdamos iš lietuvių, jos turi persitvarkyti saviškių geriausiai būklei. Jos turi žinoti visus savo vietovėje pagalbos reikalinguosius ir organizuoti jiems veiksmingą ir tinkamą pagalbą. Taip žydų rabinai elgiasi, tokios veiklos mes pageidaujame iš mūsų dvasiškių. Gana mus vien dangun vesti visokiais pasiunkslymais, lūpų pajudini-mais bei atgyventais paslaktymais bei patepimais. Nuo menkniekių bei prietarų visi turime grįžti prie žmoniškų, krikščioniškų ir tikrai lietuviškų darbų. Kuo greičiau ir gausiau tokios veiklos griebsimės, tuo geriau Dangui ir žemei pasitarnausime.

Išvada. Tiek pats pensininkas, tiek ir visi kiti turime imti save nagan ir, atsiskę visokios neigiamos veiklos, tinginystės bei apsilėidimo ar pensininko išnaudojimo, ryžtis naudingai veiklai ir jį dar šiais metais pradėti. Tegul būna įvairiopa pasilpu- siems visos dienos metuose Padėkos Dienos. Tik taip mums visiems elgiantis, pradės mūsų tarpe retėti perankstyvas protu, kūni ir nusiteikimais (asmenybe) mūsiskiu pasipimas.

Pasiskaitylt. Ruth Murray: The Nursing Process in Later Maturity. Prentice-Hall, Inc.

• Elektra iš atominės jėgos pirmą kartą pasaulyje pradėta gaminti 1951 metais Ithaho Falls.

• Erie kanalo ilgis siekia 362 mylias.

• Mindaugas užėmė Lietuvos sostą 1242 m. vasario 11 dieną.

For the woman who's at the heart of her family's finances.

You can't afford to be wrong. Because if you're in charge of the family budget, you're making decisions about the future, too.

And that's where U.S. Savings Bonds come in. Buy them through your bank. Or encourage your husband to sign up for the Payroll Savings Plan where he works.

That way, while you're meeting the day-to-day expenses, you'll still be building a more secure future for your family.

U.S. Savings Bonds. For the woman who really knows a good bargain.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE ALUMINUM SPEED 57 IN THE RIGHT LANE.

LAST YEAR 1,000 SCHOOL AGE CHILDREN BETWEEN THE AGES OF 5 AND 14 WERE KILLED BY MOVING VEHICLES IN THE U.S. CHARLES M. HANDEL, PRESIDENT OF THE CHICAGO MOTOR CLUB, ASKS DRIVERS TO BE PARTICULARLY ALERT FOR CHILDREN NEAR THEIR SCHOOL. IS IT BEGGING?

REORGAI — PATRIOTINĖ LIETUVOS IŠEIVIJOS SAŽINĖ

Dr. Vytautas P. Dargis

Algimantas Gečiauskas-Gečys, niekad Amerikos Liet. Bendruomenės rinkimose nedalyvavęs, nori visų Amerikos lietuvių vardu kalbėti. Kartą kažkoks juokdarys jį įrašė į Baltimoros rinkiminį sąrašą, tai jo žmona gavo daugiau balsų, negu pats Gečys.

Amerikos lietuvių pritarimo ar simpatijų jis neturi, bet kitus pravardžiuoti jis mėgsta. Jeigu tikrai nesutinka su juo, tuojau ir teškia savo daug žaptų. Savo dažais jis apšakė Reorganizuoją Lietuvos Bendruomenę, o dabar jau rašo, kad "Reorgai — dėmė lietuviškai išėivijai". Tokį straipsnio pavadinimą jis uždėjo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organui. Ne kokiam "Darbininkui", kurio net ir jo nariai neskaito, bet "Pasaulio Lietuvių", kuris yra neorganizuoti lietuvių organas. Mes esame ne tik organizuoti, bet ir registruoti bei reorganizuoti. Jis mus vadina reorgais, bet mes parodysim, kad mes esame Amerikos lietuviškos išėivijos sąžinė. Ne bet kokia sąžinė, bet sąžinė sąžinė.

Gečys nesako, kad lietuvių reorgai yra jo nusususios Bendruomenės dėmė, bet visos lietuvių išėivijos dėmė. Dėmėta yra Gečio Bendruomenė, nes ji nepajėgė visų lietuvių į vieną organizaciją įtraukti. Gečys buvo pasiryžęs suorganizuoti visus Amerikos lietuvius į vieną Bendruomenę, bet jam nepavyko. Visos jo pagyros, visi jo išleisti pinigai nuėjo vėjais, nes Gečys, Kamantas ir kiti nuo pradžių iki galo melavo. O lietuvių turi

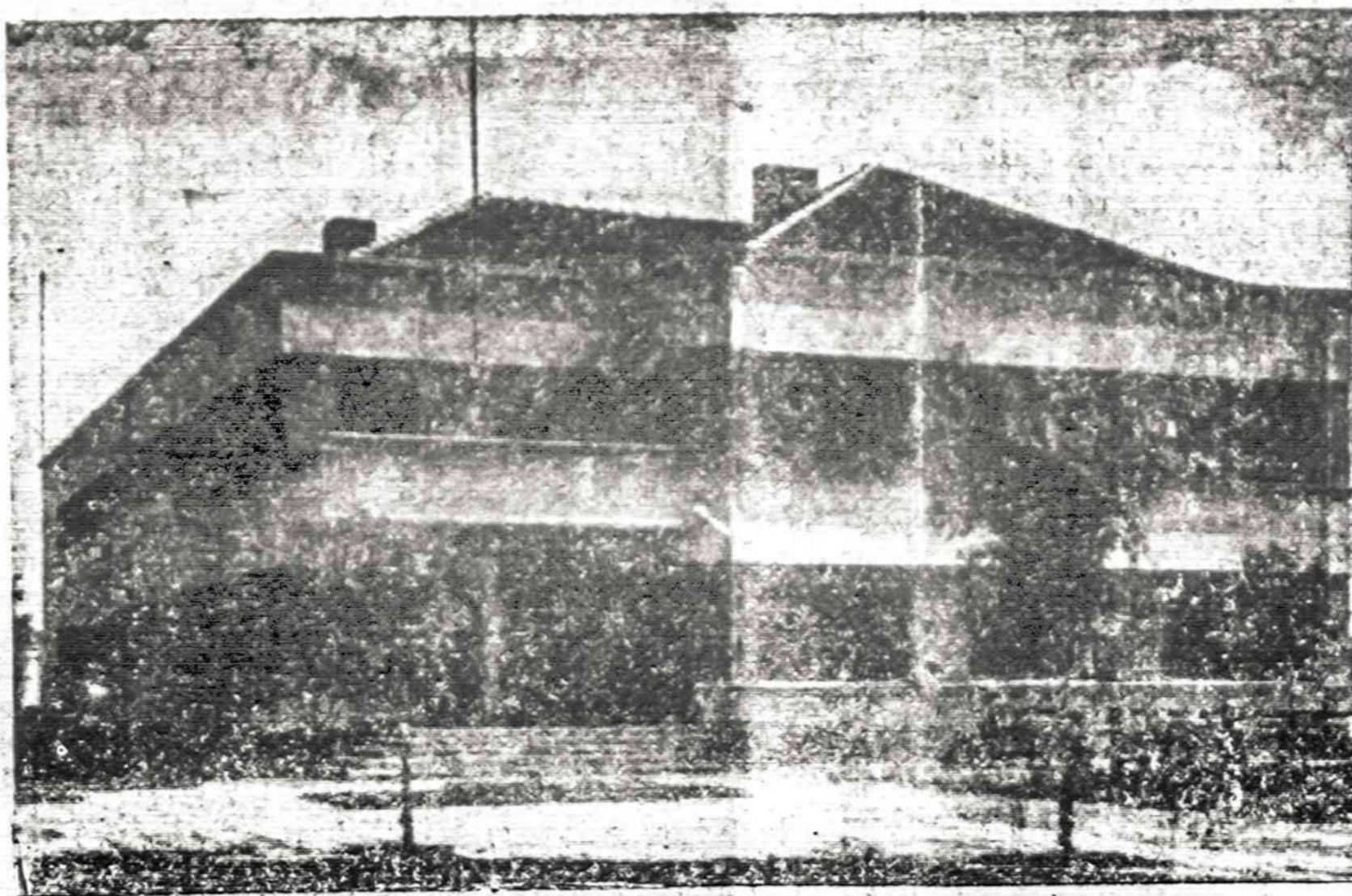
vieną ypatybę, būtent: jie nemėgsta melagių. Lietuviai gali daugelį dalykų pro akis praleisti, bet jie nemėgsta melagių. Kada įsitikino, kad Gečys yra melagis, tai jie net nenori tikėti, kad jis universitetą baigė ir turi teisę garažus statyti. Jis pats sakosi, kad jis inžinierius, bet kiti abejoja, kad jis teisybę sako. Perskaičius jo tvirtinimą, kad reorgai yra dėmė lietuviškai išėivijai, pradėjau abejoti, ar kartais jis savo diplomą nebus gavęs Berlyno "universitele".

Kad visi pamatytumėte, ką ir kaip Gečys rašė apie reorgus, pacituosiu, netaisydamas kalbos ir sintaksės, jau minėtame PL atspausdinto straipsnio du pirmuosius paragrafus. Štai jie:

"Gegužės mėnesio Pasaulio lietuvių laidoje buvo paskelbtas Illinois valstijos Cook apskritys teismo sprendimas ryšium su JAV LB užvesta byla dėl apgaulingai įvykdyto JAV LB Marquette Parko apylinkės inkorporavimo Illinois valstijoje. Teismas nusprendė, kad asmenys, vykdę inkorporavimą, tai atliko klaida išgaudami asmenų parašus ir apgaulingai pasisavindami JAV LB įstatus, siekdami įnešti suirutę į JAV LB veiklą bei klaidinti jos narius. Teismas Bendruomenės griovėjus rado kaltus, atsaukė jiems Illinois valstijos suteiktą korporacijos statusą ir paskelbė jį negaliojančiu. Jiems teismas taip pat uždraudė naudoti Lithuanian American Community of Marquette Park, Inc. vardą ir bet kokią būdu prisidėti prie JAV LB veiklos trukdymo.

Byla ilgai užtruko

Minėto teismo sprendimas užbaigė daugiau kaip septynerius metus trukusią bylą dėl pasisavinimo nuo 1952 metų Čikagoj veikiančios Marquette Parko LB apylinkės vardo. Antroji byla, kurią JAV LB Kraštinė valdyba yra užvedusi dėl apgaulingai įvykdyto JAV LB inkorporavimo Illinois valstijoje, bus sprendžiama vėliau. Pirmosios bylos laimėjimas turėtų turėti nemažą įtaką į antrosios bylos sprendimą. Besisėbintiems, kodėl teismo eiga užtruko ilgiau kaip septynerius metus, tenka paaiškinti, kad saualiautojai, n e g a i l e d a m i

Lietuvos nepriklausomybės laikais Alytuje pastatyta dviaukštė mūrinė mokykla

pastangų ir lėšų, viską darė, kad toji eiga kuo ilgiau būtų nudelsta. Kelis kartus jie keitė advokatų įstaigas, keitinėjo tai pačiai įstaigai priklausančius advokatus, apeliavo teisėjų sprendimus ir perkeldinėjo bylą iš vienos teismo instancijos į kitą".

Kas turi šokią tokią nuovoką apie Gečio Illinois valstijoje neregistruotą ir neorganizuotą JAV Lietuvių Bendruomenę ir žino apie reorgų vedamą darbą, tas žino, kad kiekvienam šio rašinio paragrafe Gečys meluoja. Meluoja per akis! Meluoja nuo pradžių iki galo.

Gečys tvirtina, kad Marquette Parke jau nuo 1952 metų veikė Gečio vadovaujama JAV LB-nė, o vėliau tvirtina, kad ji nebuvo registruota. Kaip ta Gečio B-nė galėjo veikti, jeigu ji nebuvo registruota? Jeigu pradėjo veikti, tai turėjo užsiregistruoti, bet ji nesiregistravo ne tik Illinois valstijoje, bet ji jau buvo užsiregistravusi ten, kur bandė veikti ir nežinojo, ką veikti.

Amerikos lietuvių jau buvo užsiregistravę Illinois valstijoje ir vedė darbą. Iš Baltimoros atvažiavęs fruktas pradėjo ardyti Ciceroje, Marquette Parke ir kitur veikusias JAV L. Bendruomenės apylinkes. Gečio draugai bandė tas apylinkes užgrobti. Suėjo į Jono Vaičiūno pirmininkaujama Marquette Parko apylinkę, bet ir lietuvių dauguma su susirinkimais ir pradėjo kelti triukšmą. Triukšmas buvo toks didelis, kad Vaičiūnas uždarė

Knygos pristatymas, ar knygos sutiktuves?

Kada naują knygą išspausdina, knygos leidėjai ruošia tos knygos pristatymą, knygos sutiktuves, supažindinimą su knyga, ar dar kaip kitaip tą reklaminiį renginį pavadindami.

Kuris iš tų trijų pavadinimų šiuo atveju geriau tinka, kaip nusakantis minėto renginio paskirtį? Man atrodo, kad nė vieno iš jų nėra tinkamo. Ką gi susirinkimą ir išėjo, o Nainys šaukė, kad Vaičiūnas susirinkimo neuždarė.

Jeigu jau Gečio Bendruomenė laimėjo bylą Marquette Parke, tai kodėl iki šio meto nė vienas Reorganizuotos JAV LB narys negavo teismo sprendimo? Jeigu byla tokia lengva ir aiški, tai kodėl iki šio meto tos bylos nelaimėjo?

Jeigu jau byla tokia aiški ir lengvai laimėta, tai kodėl Gečio vadovaujama, nedėmėtoji Bendruomenė prašė bylą atidėti iki ateinančių metų balandžio mėnesio?

Gečys taip jau atkakliai meluoja per akis, kad pradėti galvoti, ar tikrai kartais jis nebaigė melagių universiteto. Bet ką aš čia pasakiau, tai dar ne viskas. Turėkite kantrybės, aš faktais parodysiu, kad ne tik reorgai, bet ir lietuvių dauguma su melagiais nieko bendro nenori turėti.

V. P. Dargis, M.D.

iš darbo grįžiantį. Nuėjau į stotį sutikti atvykstantį giminaitį (draugiskumą — pasitikti). Aš sutinku su jo nuomone. Čia žodis sutikti vartojamas reikšme nepriestarauli. Taip pat žodis sutikti vartojamas reikšme — darnų sugyvenimą šeimoje. Pavyzdžiui, Milasių šeima sutinka — negirdėsi jų barnių. Petras su Jonu sutinka, kaip šuo su kate.

Kada kalba apie Naujus metus, vartoja žodį sutikti: Kur sutiksit Naujus metus?

Sutiktuves ruošiamos tik žmonėms, juos garbingai sutinkant, priimant ir vaišinant, bet, deja, tik ne knygoms, ar kitiems daiktams ruošiamos sutiktuves.

Renginio pavadinimas — knygos sutiktuves, nėra tinkamas. Nors tą renginį ruošėjai vadina knygos sutiktuves, bet atėję į tą renginį, niekas knygos nesutinka.

Taigi, to renginio pavadinimas — knygos sutiktuves, visai nenusako to renginio paskirties. Todėl aš manau, kad būtų daug tiksliau renginius, ruošiamus naujos knygos išspausdinimo proga, vadinti ne knygos pristatymu, ar knygos sutiktuves, bet garsinant spaudoj rašyti — Ruošiamą naują išspausdintą knygą aptartis.

Užuot rašę: knygos pristatymas, knygos sutiktuves, rašykime knygos aptartis. Naujos knygos aptarties sąvoka tiksliau nusakoma to renginio paskirtį.

Anupras Tamulynas

Walter Mondale rinkiminė kampanijai vadovauja Peter B. Stone.

Europėjinio Sąjūdžio Federalinės Tarybos posėdžiai Briuselyje

Inž. A. Venskus, Europėjinio Sąjūdžio Lietuvių Komiteto gener. sekretorius, š. m. rugsėjo 20 d. dalyvavo šio Sąjūdžio Federalinės Tarybos posėdžiuose, Briuselyje.

Šių posėdžių metu, tarp kitų dienotvarkės punktų, svarstyti Europos kongreso, kuris įvyks 1984 m. kovo 22-24 d. Briuselyje, klausimai ir programa. Taip pat buvo keliami naujų Europos Parlamento rinkimų, įvykstančių 1984 m. birželio mėn., klausimai, kuriuose V. Europos kraštų piliečiai skatinami kuo-kaitingiausiai dalyvauti.

Europinio Sąjūdžio reikšmė yra didelė, nes jis daug prisidėjo prie V. Europos apjungimo idėjos suformavimo įvairiuose kraštuose, kas yra labai aktualu ir šiuo metu.

Europėjiniam Sąjūdžiui priklauso 24 Europos kraštai ir 16 tarptautinių organizacijų. Europos Sąjūdžio Lietuvių Komitetas yra įsijungęs į šios svarbios tarptautinės organizacijos veiklą nuo pat jos įsikūrimo pradžios — 1947 metų.

Lenkijos muzikinių radijo programų pranešėjai skundžiasi, negalėdami groti amerikietiškos "Western" ar "Rock" muzikos, bet kai kurie tai apeina, pasakydami, kad tai anglų muzika, grojama anglų orkestrų. Kiek sunkiau yra su televizijos "Kojak" programa, kuri Lenkijoje buvo labai populiari.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip AŠTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis, SLA neieško pelno, nariams patarnauja tik sąvalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopų veikėjus, jie jums mielai patelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, Vins Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos J. Rankūno, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurionio, M. Šilekio, V. Kašubos, A. Rikštelės ir A. Varskūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAIŲ SVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir kūrėjos šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų sventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerinti autorės puikūs stiliūnai ir surinkti duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūtko aprašymas Iuzo Adomaičio — Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne sausa gyvenimo bročių aprašymas, bet tikslai to laukotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVIŠKASIS PAMARTIS, Henriko Tomo-Tamaliūno žemiau parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotos nuotraukomis, pateiktose duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Čia štai sandingoji 333 pusl. knygoje yra Rytprūšių šeimėlapis. Kaina \$4.

KĄ LAUMES LĖMĖ, rašytojos Felronės Ortašaitės atsiminimai ir mintys apie žmones ir vietą nepilietiškoje ir pirmajais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik su Furglo Jašinsko knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir potėpį. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$4.

SATYRINIS NOVELAS, H. Zoschenko kūryba, J. Valaška vertimas. 306 pusl. knygoje yra 30 satyrinių novelių. Kaina \$3.

Knygos gaunamos Naujlenos, 1799 St. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant galim, pridėti šiek tiek pigesnius šiekėlus

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

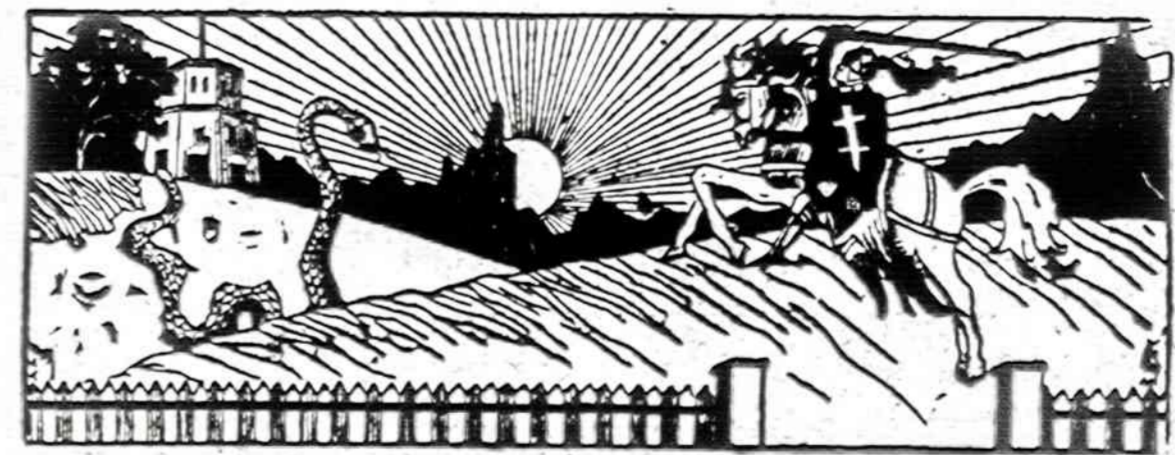
Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurią sudėjo viską, kas bet kada ir, bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$21. Kieti viršeliai. Paitas \$2.

NAUJIENOS

1799 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holiday,

by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37494000

As of January 1, 1980	metams	\$40.00
Subscription Rates:	pusei metų	\$22.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per	trims mėnesiams	\$12.00
ix months, \$12.00 per 3 months. In	vienam mėnesiui	\$4.00
other USA localities \$40.00 per year,	Kanadoje:	
\$22.00 per six months, \$12.00 per	metams	\$45.00
three months. Canada \$45.00 per year;	pusei metų	\$24.00
other countries \$48.00 per year.	trims mėnesiams	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$5.00
	Užsieniuose:	
25 cents per copy	metams	\$48.00
Nuo sausio pirmos dienos	pusei metų	\$26.00
Dienrašio kainos:		
Chicagoje ir priemiestiuose:	Naujienos eina kasdien, išskyrus	sekmadienius, pirmadienius ir šven-
metams	taidienius. Leidžia Naujienu Bendro-	vė, 1739 So. Halsted Street, Chicago,
pusei metų	IL 60608. Telef. 421-6100.	
trims mėnesiams	Pinigus reikia siųsti pašto Money	Orderiu kartu su užsakymu.
vienam mėnesiui	\$5.00	
Kitose JAV vietose:		

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Reaganas žengė drąsų žingsnį

Praeitą trečiadienį prezidentas Ronald Reaganas žengė drąsų žingsnį. Nespėjo vokiečių parlamentas leisti JAV-ams įrengti vidutinės galios atominės raketos Federalinėje Vokietijos Respublikoje, kai pakilo šeši JAV transporto lėktuvai ir nuvežė į V. Vokietiją šešias raketas. Raketos nuvežtos į paruoštus specialius lizdus, kad atvežtomis priemonėmis jas galėtų įrengti. Kiti Amerikos lėktuvai (vežė to paties dydžio raketas į Angliją, Belgiją, Olandiją ir ruošėsi jas nuvežti į Italiją). Sekmadienio ryte galingos JAV atominės raketos jau buvo Italijoje, Sicilijos srityje.

Trečiadienį Sovietų delegacijos pirmininkas Kviecinckis pranešė JAV atstovams, kad Sovietų delegacija išvyksta į Maskvą, nes JAV jau pradėjo vežti naujas atominės raketas į Vokietiją ir kitas Vakarų Europos valstybes.

Kol JAV neatšauks Persing 2 ir pažemiu skriėjančių vidutinės galios atominė raketų, tai Sovietų Sąjunga nepradės jokių pasitarimų branduolinių ginklų kontrolei.

Ketvirtadienį "Tass" agentūra, Juriiaus Andropovo vardu, patvirtino Zenevoj padarytą Kviecinckio pareiškimą, ir pažymėjo, kad įrengs vidutinės galios atominės raketas Rytų Vokietijoje bei Čekoslovakijoje, ir JAV-es apsups narlaiviais vežamomis Sovietų vidutinio dydžio atominėmis raketomis. Kada ir kaip Sovietų valdžia atominėmis raketomis apsups JAV, Andropovas nepasakė.

Prez. Reaganas žinojo, kad Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios tarybos pirmininko Juriiaus Andropovo sveikata nėra stipri. Jeigu Andropovas būtų pajėgęs lapkričio 7 dieną prastovėti Raudonojoje Aikštėj, prie Lenino mauzoliejaus sienos būtų prastovėjęs, dantis sukandęs ir kairės rankos nejudindamas, kaip prastovėjo Leonidas Brežnevas prieš metus. Tačiau Andropovas tokios svarbios komunistams įvykio metu Raudonojoje aikštėje visai nepasirodė. Andropovo vardu pareiškimą skaitė kiti.

J. Pušenas

SUSITIKIMAS MONTANOJ

(Tęsinys)

Bet koks tikslas būtų Marytei piaustyti padangas? Juk ji jo nepažino, tai koks gi čia galėjo būti reikalas? Gal iš pavydo Montano? Nepanašu. Iš viso nepanašu, kad mergaitė darytų tokį darbą, kaip padangas piaustyti. Tuo labiau ne Marytė. Čia turi būti vyro darbas. Jis parėjo į vidų ir sutinka Marytę.

— Maryte, ar tu buvai lauke, kai mes čia kavą gerėme?

— Ne, nebuva.

— Sakau, jei būtumei buvusi lauke, tai gal matei ką nors iš svetimų ar mūsų pačių darbininkų slankiojančių apie automobilį. Juk kas nors turėjo būti ir padangas supiaustyti.

— Gaila, aš nebuva išėjusi, net per langą nežiūrėjau ir todėl niekieno nemačiau. Bet dabar man į galvą ateina mintis, kažin ar tik ne Antanas tai padarė.

— Kodėl tu taip manai?

— Man rodos, kad Antanas slapta buvo išimylejęs Jadvygą. Jis niekuomet jai to nesakė, bet jo širdy buvo kažkas. Jis todėl galėjo keršyti Jadvygos sužadėtinui.

— Aš taip pat manau, kad čia turėtų būti kokio berno darbas iš keršto, bet kaip tas būtų galimas įrodyti?

V. ŠVABIENE JURATĖ IR KASTYTIS

Nesvarbu, kas paruošė ketvirtadienį paskelbtą grasinimą Amerikai — Andropovas, Ustinovas ar valdžios labai glaudžiai kontroliuojama Sovietų propagandos agentūra, — prezidentas Reaganas žinojo, kad Sovietų valdžios reikalavimas nelogiškas ir be jokio teisinio pagrindo. Sovietų Sąjunga, laužydama galiojančius atominė ginklų kontrolės susitarimus, prisivežė atominė raketų į Rytų Vokietiją ir kitas Rytų Europos valstybes, o dabar reikalauja, kad JAV pripažintų dabartinę Sovietų Sąjungos atominę galią. Jeigu Sovietų Sąjunga, neatšiklaususi Šiaurės Atlanto Sąjungos, prisivežė į Rytų Europą įvairaus dydžio atominė raketų, nori, kad prieš bet kokias derybas JAV tuojau vėl išvežtų šiomis dienomis į Vakarų Europą vežamas atominės raketas, tai rusai nežino, ko jie reikalauja. Amerikiečiams patenkinus šį Sovietų reikalavimą, Sovietų kariuomenės vadovybė galėtų pasakyti amerikiečiams kraustyti iš Vakarų Europos. Amerikiečiai neatšauks savo karinių jėgų, kol rusai pirmi neatšauks atominė raketų ir savo karių iš Rytų Europos.

Kubos kariai ir Sovietų Sąjungos ginklai buvo nuvežti į Grenados salą. Amerika nelaukė, kol Kubos kariai pareikalautų atiduoti jiems ginklus ir važiuoti namo. Amerikos marinai nuginklavo visus rastos Kubos karius bei Sovietų patarėjus ir atidavė Grenados vyriausybei. Jeigu ji norės, galės suimtus kriminalistus teisti. Jeigu jai atrodys, kad Castro kariai, grįžę į Kubą, pačiam F. Castrui bus pavojingesni, negu Grenados kalėjime, tai leis jiems grįžti į Kubą.

1,200 marinų jau grįžo į Ameriką. Prezidentas juos pasveikino už gerai atliktą darbą. Kiti grįš šiomis dienomis, o paskutiniai išvažiuos prieš gruodžio 23 dieną. Niekas negalės kalbėti apie JAV karių pasilikimą Grenadoje.

Amerikos lietuviai sveikino prez. Reaganą už drąsų žingsnį Grenadoje. Prezidento nesupratusių jį atsiprasė. Naujoji Grenados vyriausybė nutraukė santykius su Kuba, Sovietų Sąjunga ir Libija už planą pavergti Grenada.

Prezidentas Reaganas, siųsdamas vidutinės galios

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui šiais metais sueina 40 metų

(Pranešimas VLIKO seimui Detroite)

BALYS GAIDŽIŪNAS,

vienas VLIKO steigėjų ir pirmosios valdybos vicepirmininkas (Tęsinys)

Pirmas to vieningo centro atstovų susitikimas įvyko 1943 m. lapkričio 25 d. 8 val. vak. Kaune, Parodos gatvėje 9 nr., kur tada man teko gyventi. Buvo pašūrus vakaras, ore orai šaltai, sniegas, maža žaš malonumas. Tada, dar bevadžio centro posėdyje, dalyvavo: Steponas Kairys — socialdemokratų, Antanas Žemėnas — krikščionių demokratų, Juozas Audėnas — liaudininkų, Adolfas Damašis — Liecuvių Fronto, Juozas Katiuskas — Darbo Tautos Racionaliosios, Klemensas Brunius — nacionalistų, Bronius Kazlauskas-Kaslas — Vienybės Sąjūdžio ir Balys Gaidžiūnas — tautininkų. Laikinu pirmininku, kaip vyriausias amžium, buvo išrinktas Steponas Kairys. Laisvės kovotojų atstovas pirmame posėdyje nedalyvavo, nes jį centre vyko persitvarkymai.

Vėliau tie patys atstovai naują, visų sutartą centrą pavadino Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu ir išrinko trijų asmenų valdybą: pirmininku — Steponą Kairį, vicepirmininkais — Adolfą Damašį ir Balį Gaidžiūną. Esant trijų asmenų valdybai, susirinkimų pavojingumas sumažėjo, nes visiems nebebuvo reikalo dažnai rinktis. VLIKO reikalų vedėjų buvo sutaręs Bronius Bieliukas, ne VLIKO narys.

Vieningas darbas

Naujas centras dirbo labai vieningai. Visi sutarimai buvo vienbalsiai sutariami, vieni kitų pažintis pilnai respektavo, visi pasiūlymus darbus stropiai ir laiku vykdė. Buvo sudaryta eilė komisijų ir darbai toms komisijoms išskirstyti. Deklaracija tautai rengė politinė komisija. Ją parengiant, ilgiau užtrūka, nes reikėjo suderinti grupių pažiūras į konstitucinius atstovus.

atomines raketas į Vakarų Europą, žengė dar tvirtesnį žingsnį. Jis žino, kad Sovietų Sąjunga neturi valdovų. Andropovas valdė Sovietų Sąjungą paskutiniaisiais Brežnevo valdymo metais, bet šandien Andropovas yra ligonis. Maršalai, likę be vado, nedirbs ir nemokės pradėti karo. Jeigu kuris drįstų paleisti atominę raketą, tai žino, kad už šešių minučių kristų raketą ant Maskvos. Tai pats geriausias momentas įveikti raketą į Europą, o vėliau pasakyti komunistams, kad jie trauktųsi iš Rytų Europos. Prezidentas to momento nepramiegojo. Turime jam padėti, kad jis būtų praveistas iki pabaigos.

mos Lietuvos reikalus. Deklaracija buvo norima pakeičyti parenkami ryškesnę da. Kalėdoms nespėta, tad sąmoningai buvo nutesta iki vasario šešioliktosios. Tą dieną ji buvo paskelbta per pagrindinio adiją, pagrindžio laikraščius ir pečiai atspausčius lapelius. Deklaracijos teksto nekartosiu, ir buvo daug karų skelbta, jį iš gali rasti Lietuvių Enciklopedijos I t., 378 psl. Kovojantios tautos ji buvo labai palankiai sutikta. Gestapo budrumas gaidžio ir į VLIKO paralyzavimą pradžioje verbuoti agentus ir iš lietuvių tarpo.

Kai čia kalbu apie VLIKO steigimą, prašau nesusiprasti, kad visi to įvykio nuopelnai ir priklausau tiems, į pirmą posėdį susirinkusiems. Ne tokio susitarimo siekė visa sąmoningoji lietuvių tauta ir spaudė, kad susitarimas būtų pasiektas. Pamirėsiu tik dalį tų, kurie labai aktyviai, be jau minėtų VLIKO narių, tuo rūpinosi ir dirbo: Ambrazavičius, Bielinis, Bieliukas, Drunga, Danta, Dirmeikis, Fležinskis, Ivinskis, Keliuotis, Kardelis, Krupavičius, Krivickas, Kurklietis, Lušys, Mašalaitis, Maceina, Nemickas, Petkevičius, Paknys, Rastenis, Skipitis, Sidzikauskas, Virbičkauskas, Vėbra, Žakevičius ir kiti.

Komisijos

Jau esu minėjęs, kad VLIKO darbai buvo išskirstyti komisijoms. Tokių komisijų buvo: politinė, informacijos, atstatymo, švietimo, finansų, karinių reikalų. Kadangi kariniai reikalai tuo metu buvo labai jautrus, jais daugiausia rūpinosi VLIKO valdyba. Tuo laiku nepaprastai rūpėjo, kad vokiečiams traukiantis iš rytų, būtų savų karinių jėgų vis blogėjančiai vidaus tvarkai palaikyti ir nuo naujų okupantų kraštui ginti.

To buvo siekiama dviem ke-

lajai: slėpianči karinį atstovą į Suomiją ir švediją, iš kur buvo gautas sugestijų tokį atstovą atsiųsti su planais apginkluoti bent tris divizijas, ir — spausti vokiečius, kad baigtų savo okupacinius planus ir susidarytų sąlygos atkurti karines Lietuvos jėgas. Pastarajam planui vykdyti buvo pasitelktas gen. Plechavičius, kuris nuėjo Vietinės rinktinės organizuoti. Karinis atstovas pakelė į Suomiją buvusimtas, o Vietinės rinktinės gražią pradžią savo piktomis užmačiomis vokiečiai išdraskė, štabo narius suėmė ir į koncentracijos stovyklą išvežė.

Santykiai su kaimynais

VLIKui labai rūpėjo gerų santykių ryškinimas su kaimynais. Latviai ir estai problemų nekėlė. Su gudais ir ukrainiečiais reikėjo daug atsargiau kalbėti — bijota užmaskuotus vokiečių provokacijos.

Su lenkais buvo sunkiausia kalba, nes civilinė vokiečių valdžia buvo labai suinteresuota, kad pjautumės. Štai ką vieno tokio pasitarimo metu esu girdėjęs iš lenkų atstovo, kai padariau pastabą, kad Vilniuje ir Vilniaus krašte lenkai tebevykdė "želegovskijadą". Esą lenkai čia turi vienodų interesų, kaip ir lietuviai. Jei karui pasibaigus Vilnius bus mūsų rankose, jūs kelsite tarptautines bylas, bet pralaimėsite. Jei Vilnius, karui baigiantis, bus jūsų rankose, mes tokias bylas pralaimėsime, ir Vilnius bus jūsų. Ar tuos ano lenko žodžius mums nereikėtų nuolat atsiminti, žiūrėti į visą Rytų Lietuvą, o taip pat į Klaipėdą ir Mažąją Lietuvą. Manau, kad labai reikia.

Greita informacija

Anose VLIKO sąlygose buvo labai svarbi teisinga ir greita informacija tiek vidaus, tiek ir užsienio reikalais. Į užsienį žinios ejo į Berlyną raštu ir į švedijos radijo bangomis. O iš ten į Angliją, Ameriką ir kitur. Vidus informacijai ejo eilė pagrindžio laikraščio. Trys iš jų šleido daugiausia numerius. Tai — "Laisvė" 34, "Laisvės Kovotojas" 26, "Nepriklausoma Lietuva" 40. Kiti išleido po žymiai mažiau. Jų vardai: "Apvalga", "Atžalynas", "Baltija", "Lietuva", "Lietuvos Laisvės Primitas", "Vieninga Kova", "Pogrindžio Kuntapis" ir kiti. Buvo 16 tokių laikraščių.

Su vokiečių užmačiomis buvo kovojama ir kitokiomis priemonėmis. Sakysim, jie atspausdė brangius plakatus, kuriuose buvo negraži gobšo ranka, viską

(Nukelta į penktą puslapį)

— To aš nežinau, bet kartą nugirdau Oną kalbančią su Antanui. Ji kaltino jį, kad jis nepasipiršo Jadvygai, kad jis esąs nevyriškas, stuobrys ir pan. Iš jo žodžių supratau, kad jis vis laukia prulos pasipiršti, ir kad tokios progos vis dar tikisi sulauksias. Ona yra gudri ir apskuri, ji galėjo net pamokyti Antaną padangas supiaustyti. Bet gal aš klystu, gal nereikalingai įtariu.

— Gal kas greitai paaiškės. Gal atsiras žmonių, kurie ką nors bus matę. — Jis vėl išėjo laukan. Dar kartą ėmė apžiūrėti automobilį, ieškoti kokių pėdsakų. Minkštoje žemėje prie gyvatvorės jis rado batų žymes. Tos žymės buvo vyriškų batų, dargi didelių, panašaus didumo turėtų būti Antano batai. O kas ten žiba? Metalas, peilio galas. Mandus pakelia nuo žemės: padangų guma suteptas peilio galas, o jo lūžis šviežias. Mandus supranta, kad tai bus galas to peilio, kuriuo buvo supiaustytos padangos. Įsideda šį radinį į savo kišenę. Jam aišku, kad tai lenktinio peilio galas. Marytė tokio peilio neturi, ji vargiai tokį peilį galėtų čia namuose surasti. Aišku, čia Antano peilis. Jis atsimeina matęs labai panašų peilį pas Antaną, kai jis kažką dirbo su pakinktiais.

Antanas tuo tarpu veža svečius į Pelkinę. Gražiai pakinkyta pora arklių greita rėšia nešasi dailiu vieškeliu. Antanas, prieky, sėdėdamas, valdingai laiko vadeles, minkštoje sėdynėje sėdi į Stasio ranką įsikibusi Jadvyga ir abu patogiai supasi geroje ant risorų brichoje.

Čia pat nedidelis miškelis, prie kelio susispi-

te auga jauni beržai, pušėlės, apačioje tankoki atduosiu. krūmai. Dar penkios minutės ir tas miškelis pasiliks užpakaly. Jadvygai šis kelias labai įprastas, daugybė kartų ji važiuo per šį miškelį, net ir pėsčiai teko pereiti. Čia gan gražu, tik šiuo metu laiku, rudenį, nedaug grožio belikę, gamta ruošiasi pasitikti žiemą su jos geliančiais šalčiais.

— Trrrr, — Antanas sustabdo arklius. Jadvyga ir Stasys nekreipia dėmesio, jie kažką linkmaus sako vienas kitam. Jie net nežiūri, kai Antanas priema prie Stasio. Staiga jo stiprios rankos griebia Stasį ir, net nespėjusi suprasti, kas čia darosi, išmeta į kitą griovio pusę su tokia baisia jėga, kad gerojai jį pritrenkia. Nespėja susiorientuoti nė Jadvyga. Ji dar nežino, kas čia pasidarė, o Antanas griebia vadeles, sėdasi greta Jadvygos ir lekia zovada pirmyn.

— Antanai, sustok, ką tu padarėi? — pilnu balsu šaukia ir klykia Jadvyga, bet Antanas neklauso, jis tik dar greičiau paragina arklius. Ji mėgina griebti už vadelių arba šokti lauk, bet jis prispaudžia savo galingą ranką prie sėdynės, ir ji negali net pajudėti.

— Antanai, grįžk atgal, paimk Stasį, gal tu jį užmušei! Kas tau bus dabar, ar tu žinai? Sustok, tuojau sustok!

— O tu nutilk, aš ir tavo užmušiu. Ir taip ir taip tu nebūsi mano, o aš vis laukiau tavęs, aš negalėjau į kitas mergaites ne pažiūrėti. O tau manęs nereikia! Dabar tegul būnie baigta. Bus man galas, bet bus galas ir tau. Aš tavęs niekam ne-

Jadvyga nejuokais išsigąsta. Ji pirmą kartą išgiršta, kad Antanas ją mylėjo. Jai niekuomet tas į galvą nebuvo atėję. Bet dabar jis pamišo. Blogai bus. Ką jis mano toliau daryti? Nuvežti kur toli į mišką, išprievertauti ir užmušti? Tas yra galima. Ji panašų atsitikimų yra girdėjusi, tik niekuomet nepagalvojo, kad ir jai kas panašaus gali atsitikti. Ką dabar ji turi daryti? Jo jėga yra labai didelė, prieš jį neatsispirsi. Vadinasi, tai jis padangas supiaustė. Jis jau suplanavo šį triuką. O mes ničnieko nenujautėme. O juk reikėjo pagalyti. Jei jau kas padangas piaustė, tai jis ką nors negero planavo. Antanas rimtai spaudžia ją prie sėdynės, o arkliai vis lekia pašėlusiu greičiu, rodos, ratai kelio nesiekia.

— Prilauk, Antanai, arklius, nelėk taip smarkiai, juk niekas nesiveja.

— Ar niekas nesiveja? Gi tas frantas vejas!

— Ar matai?

Jis pažvelgia į užpakalį.

— Nesimato.

— Tai apstabdyk arklius, juk jie patrūks. Ar tu galėsi užmokėti už juos?

— Gerai. — Jis sutempia vadeles, ir arkliai iš zovados pereina į lengvą rėšią.

— Nespausk manęs taip stipriai, aš niekur nebėgu.

(Bus dangliau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VEJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pilnigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

G. DYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1738 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinimus
ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POŠLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
3656 WEST 63RD STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2886,
Residencijos telefonas: 446-5548

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33718
Tel. (813) 321-4208

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdraudimas
ZEMA KAINA
Prijamam Master Charge
ir VISA kortelei.
L. SERENAS. Tel. 925-3068

MOVING

Adresuotas perkraustymas
iš įvairių atstovų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojama iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef. 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDZIONYTĖ
Priglaime vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1400 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-8374

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Uptytės Draugiško klubo priešme-
tinis susirinkimas įvyks penktadienį,
gruodžio 2 d., 1 val. popiet, Anelės
Kojak salėje, 4550 So. Talman Ave.
Nariai prasomi atsilankyti, nes bus
renkama valdyba 1984 metams ir yra
daug svarbių reikalų aptarti. Po su-
sirinkimo bus vaisės.
A. Kalys

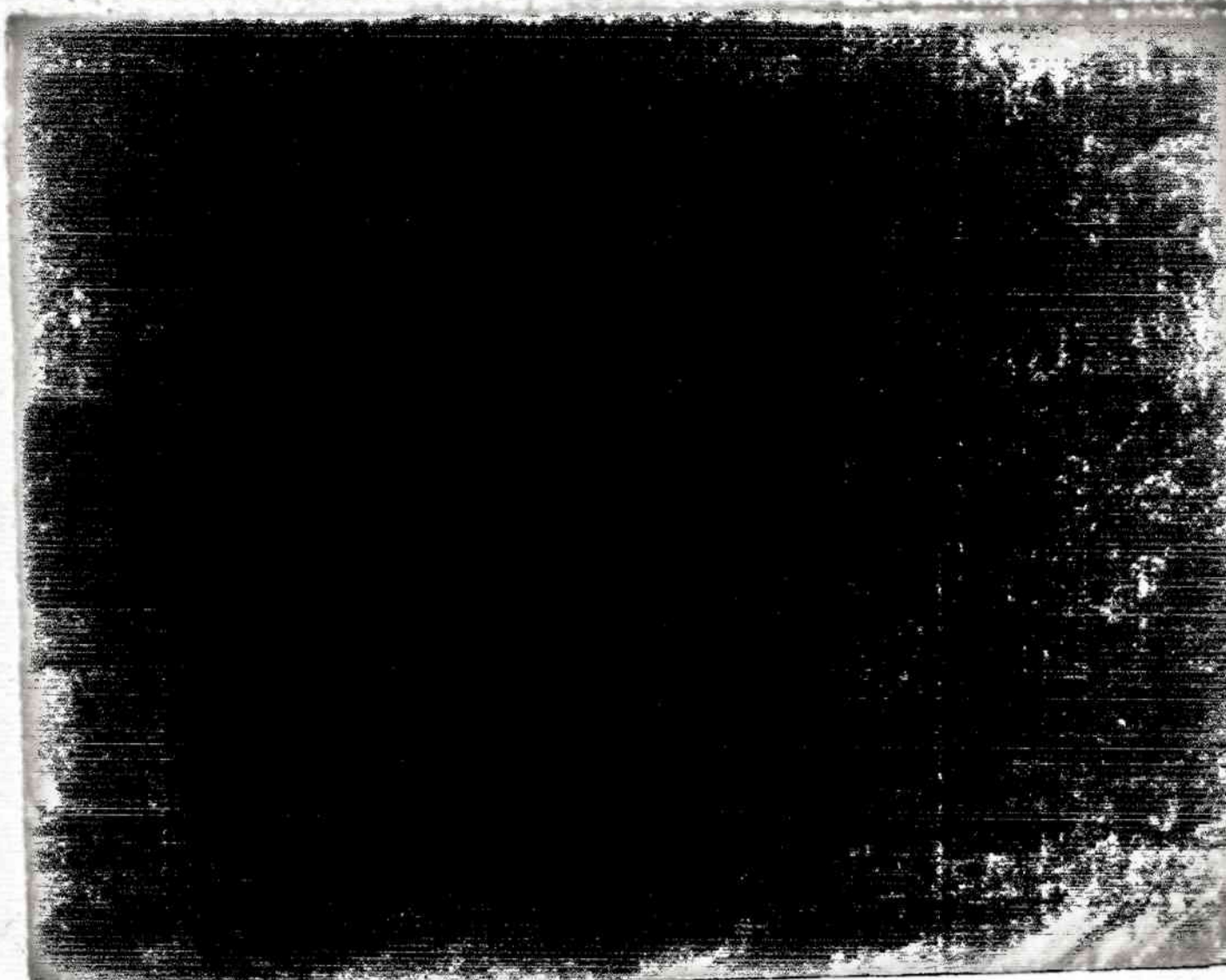
Brighton Parko Lietuvių Moterų
klubo priešmetinis narių susirinki-
mas įvyks gruodžio 1 d., ketvirtadienį,
1 val. popiet, Anelės salėje, 4500
S. Talman Ave. Nariės kviečiamos
atsilankyti, nes yra svarbių reikalų
aptarti ir bus 1984 m. valdybos rin-
kimos. Bus ir vaisės.
Eugenija Strungys, rašt.

Bridgeporto Lietuvių Namų Savini-
ninkų Draugiškos tarybos susirinkimas
įvyks šeštadienį, gruodžio 3 d., 1 val.
popiet, 3808 S. Union Ave. Nariai
malonėkite atsilankyti, nes yra daug
klausimų aptarti. Po susirinkimo bus
vaisės ir "Grab Bag" — dovanų pasi-
dalinimas. Malonėkite atnešti dova-
na 33 vertės.
Valdyba

Joniškėčių Labdarybės ir Kultūros
klubo priešmetinis susirinkimas įvyks
antradienį, gruodžio 6 d., Vycių sa-
lėje, 2455 W. 47th St., 1 val. popiet.
Nariai prasomi atsilankyti, nes bus
renkama valdyba 1984 metams ir yra
daug svarbių reikalų aptarti. Po su-
sirinkimo bus vaisės.
A. Kalys

— Bostone dingio atsargon iš-
ėjęs 49 metų generolas Howard
S. Tripp. Jis nebegrižo iš darbo.

— Delta lėktuvų bendrovė pa-
mažu pakeis visus savo keleivi-
nius lėktuvus į DC-8, keičiančius
mažiau triukšmo.

M. SILEIKIS

Waukegano miesto kampelis

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komi- tetui šiais metais sueina 40 metų

Atkelta iš 4 psl.

griebianti, kad tik neliktų gėry-
bių karui vesti. Per naktį ant
visų tų gobšo rankų atsirado
ryškūs svastikos ženklai. Atseit,
tas gobšas yra nacionalsocialis-
tas. Gestapai buvo daug darbo
tuos plakatus tuoj pašalinti.

Cia tik prabėgomis užsimi-
niau ano meto VLIKo veiklos
bruožus. O juos reikėtų detali-
zuoti, kol dar yra gyvų liudininkų.
Tuometinis mūsų priešini-
siais okupantams vyko lyg tarp
dviejų didelių malančių akme-
nų — nacinių vokiečių ir mask-
vinių komunistų. Jam rūpėjo
išsaugoti savo žmones ir mate-
rialines krašto gėrybes. O pa-
galbos mums tada niekas nesū-
lė ir nežadėjo.

Suėmimai

Antrai okupacijai baigiantis,

1941 m. balandžio gegužės mė-
nesiais VLIKas išgyveno labai
skaudžius įvykius. Prasidėjo di-
dei suėmimai. Jie į Kauną atėjo
iš Estijos, kai ten buvo suimtas
siunciamas karinis atstovas į
Skandinaviją. Buvo suimti šeši
VLIKo nariai ir kai kurie jo
bendradarbiai. Tas skaudus su-
ėmimų epizodas tebėra neištir-
tas, nes vykstantis į Skandina-
viją atstovas VLIKo narių pa-
vardžių nežinojo.

Suėmimams vykstant, VLIKas
skubiai persiorganizavo į trijų
narių sudėtį. Jie buvo įpareigoti
pasilikti Lietuvoje. Karo aplin-
kybėse du atsidūrė Vokietijoje,
o trečiasis Rytprūsių dar galė-
jo sugrįžti į Kauną.

Iš pirmųjų VLIKo narių ke-
turi yra mirę: Steponas Kairys
ir Juozas Audėnas Amerikoje,
Antanas Tumėnas Austrijoje ir
Klemensas Brunius Lietuvoje.
Paštarasis dar sugebėjo grįžti į
Lietuvą ir tęsti pasipriešinimą.
Buvo suimtas, išvežtas į Sibirą,
vėl grįžo į Lietuvą, įsidarbino
kaip statybos inžinierius Išu-
lės-Romintos rajone ir neišai-
kintose aplinkybėse mirė.

Zvelgiant atgal

Žvelgę atgal, mes turime daug
duomenų teigti, kad esame ne
vien Maskvos ir Berlyno, bet ir
tuometinio JAV prezidento Roo-
zevelto ir jo pasekėjų politikos
aukos. Dėl tos politikos ir dabar
daug kur kraujuoja. Net ir
pats Winston Churchill, kai bu-
vo puolamas dėl tokios karo pa-
oigos, yra sakęs: "Taip, pa-
skerdėm, bet ne tą kiaušį, kurį
dėl pasaulinės tvarkos dar rei-
kėjo paskersti..."

VLIKas Lietuvoje, mano pa-
tirtimi, 90% savo darbo skyrė
desiogniniam Lietuvos ir jos
žmonių interesų gynimui, Lie-
tuvos nepriklausomybės atsta-
tymui. Vokietijoje tas procentas
buvo labai sumažėjęs visokiom
vidaus reformom, nestatimais
su diplomatinė tarnyba, net ir

grupinėm nesantaikom. Dabar
VLIKas, įsikūręs JAV, išgyvena
trečią fazę. Gerokai padidėjęs
narių skaičius, naujais veidais.
Visi, kaip ir anksčiau, dirba sa-
vanoriškai.

Mūsų visų laisvės darbai, ar-
ba, kaip dažnai sakoma — kova,
labiausiai seksis, jei laisvės sie-
kiančios galvos ir rankos, viena
kitą skatins ir remis. Net ir blo-
gesni žodį išgirdus, reikia atsi-
minti kadaisė Moljero tartus
žodžius: "Turint ir šimtą gerų
savybių, kai kurie viskas pręgi
į tave pažūrėti iš blogosios
pusės".

VLIKui, mininčiam 40 metų
veiklos sukaktį, iinkiu tų 99%
darbingumo, kurie buvo pasiek-
ti Lietuvoje. Tegul mūsų lais-
vės darbai Lietuvai būna tik
džiaugsmas.

NAUJOS KNYGOS

VISAIP ATSTITINKA

Darbininko savaitraštis išlei-
do Antano Gailiūso 272-jų pus-
lapių novelių knygą "Visaip at-
sitinka".

Autorius yra buvęs pradžios
mokyklos mokytoju, baigęs tei-
sių fakultetą darbo Lietuvos
teismuose.

Skaitant A. Gailiūso knygą,
kyla klausimas: kas yra novelė,
kas yra grožinė literatūra? To-
je knygoje yra tik seno žmo-
gaus, daug pasakoti mėgėjo, pre-
tenzijos į novelės kūrybą.
O jau kalba, kalbėlė! Kai pa-
sigauja autorius kurį žodį, tai
ji ir "lamdo". Pvz., laikėsi, at-
laikė, išsilaikė, išsilaiko, neat-
kė, sutarkys, tvarkytis, sutvar-
kė, tvarkingas, etc. Bene dešimt
kartų autoriui patiko "išrodė".
Ir net toje "grožinėje" literatū-
roje ne kartą pavartotas groz-
šas, iš anglų kalbos — "ėmė lai-
ko".

Bendra išvada: gaila ne tik
Gailiūso, bet ir leidyklos. Ta-
čiau nieko nepakeisi, nes pats
autorius pasakė, jog visai atsi-
tinka.

St. S.

BIELIŪNAS

LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural
rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight.
You'll like the relief in the morning.
Chocolated or pills, Ex-Lax is
"The Overnight Wonder."

Read label and follow
directions.
© Ex-Lax, Inc., 1982

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

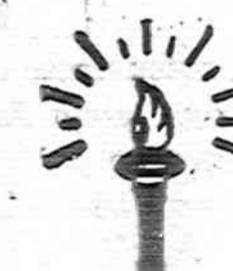
2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, Ill. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Liūdnas prisiminimas KAZIO BATUČIO

mirties keturiolikos metų proga

KAZYS BATUTIS

Skaudžiai ir liūdnai prasi-
linko keturiolika metų nuo
mirties mūsų mylimojo
vyro, tėvo, uošvio, senelio,
prosenelio Kazio Batučio.

Velionio jautrioji širdis
sustojo plakusi 1969 metų
lapkričio 30 dieną.

Nežiūrint, kad jau ketu-
riolika metų prasilinko, bet
mūsų širdyse padaryta
žaisla nei kiek nesumažėjo.
Velionio gražus ir pa-
vydingas gyvenimas pri-
mena jį kiekviename žings-
nyje. Jis ne tik buvo pa-
vydingas vyras, tėvas, se-
nelis ir brolis, bet ir visuo-
meniniame gyvenime ir
veikloje jis ne tik pats

daug dirbo organizacijose, bet ir kitus ragino kiek galėdami
dirbti ir jiems rėdė teisingą kelią į gyvenimą.

Iki mūsų krūtinėse plaks širdys, mes jo gražius darbus
ir kilnų atmintiną gerbimą ir eisim jo nurodytu gyvenimo
keliu.

Savo mylimiausio kapą

žovynais apkausysiu,

Tarpe rožių ir telijų

Jam paminklą pastatysiu.

Visko, ko aš noriu,

Tai, kad lelijos jam žydėtų,

Kas pavasario ryteli,

Kad paukščiai jam čiulbėtų.

Tos lelijos — tai paveikslas,

Kurias gyvas numylėjo.

Nors paukščių dainelių

Jis dainuoti nenorėjo.

Lai Jam, amžinu miegu užmigusiam, būna ramu ilėtis.
Mes lankysime jo kapą ir puosime gyvomis gelėmis.

Liūdinti žmona ELZBIETA BATUTIENĖ,

sūnus MOTIEJUS ir šeima.

JUOZO GIEDRAČIO PRANEŠIMAS VLIKO SEIMUI DETROITE

(Atkelta iš pirmo puslapio)
Tautos Fondas išlaiko ELTA informacijos įstaigą Washington, D.C., TF lėšomis yra leidžiami Eltos biuletiniai 7 kalbomis ir kiti leidiniai. Elta anglų kalba kas mėnuo eina 1,500, o lietuvių kalba 3,500 egz. tiražais. Jas šbi redaguoja prof. rašytojas A. Landsbergis; Elta italų kalba (virš 1,000) spausdinama Romoje, ją redaguoja prof. prel. Mincevičius; Elta prancūzų kalba leidžiama Paryžiuje (1,000 egz.), redaguoja p. Birutė Venskuvienė. Kiek mažesniais tiražais ir nereguliariai leidžiama Elta ispanų ir portugalų kalbomis Pietų Amerikoje, ir dabar vėl atgaivinta Elta vokiečių kalba, kurią redaguoja p. Kazys Baronas. Visa tai kaštuoja daug pinigų.

Paminėtas Eltas gauna ne tik valdžios atstovai, Valstybės departamentas, kongresų ir parlamentų nariai, valdžios pareigūnai, bibliotekos ir t.t. ne tik čia, bet ir Anglijoje, Australijoje, Pietų Amerikoje, Europoje ir net Kinijoje. Elta susidomėjimas vis didėja, pareikalavimas auga; didelis spaudos, ypač Italijoje, plačiai cituoja Eltą, nors ne visi pažymi, kad citata iš Eltos.

Gaila, kad per mažai apie VLIKo veiklą randame mūsų periodinėje spaudoje. Tenka taip pat apgailestauti, kad kartais žinutės, įdedamos į laikraštį, būna neteisingos, kaip buvo neseniai "Draugo" vedamajame, liečiančiame radijo programų perdavimą į okupuotą Lietuvą. Rašinyje b.k.v. buvo teigiama, kad jokie lietuviški veiksniai šių programų neremia, kai tuo tarpu VLIKas/T. Fondas jau eilę metų šių programų lietuvius redaktorius finansiskai remia. Šįmet jau tris kartus turėjau atsaisyti pastebėtas klaidas spaudoje.

Mums daug padeda, kai daugiau rašoma apie VLIKo veiklą; tai tiesiai proporcinga aukų gavimui. Mano svajonėje yra, kad

VLIKas turėtų priėjimą prie tokios radijo stoties, kuri pasiektų ne tik okupuotą Lietuvą, bet ir visus Amerikos bei Kanados lietuvius.

Visi aukotojai JAV-se, o nuo 1983 m. liepos 1 d. ir Kanadoje, visi TF-o aukotojai gauna Eltą lietuvių (o jei kas pageidautų, ir angų) kalba, kur randa ne tik žinių, bet ir savo aukos atžymėjimą. Pirmą sakiau, kad greit pasieksime 3,000 egz. tiražą. Dabar siunčiame apie 3,500 ir greit viršysime 4,000. Manome, kad tatau verta, nes tai sujungia į TF-o šeimą.

Senasis TF veikė Amerikoje 1914-1924 metais. VLIKo Tautos Fondas veikė beveik 30 metų kaip VLIKo kasa. Per tą laiką VLIKas savo veiklai Europoje ir čia išleido nemažai milijonų, kurie atėjo ne vien iš lietuvių kišenės. O ir ALTas tada VLIKą yra parėmęs apie \$300 tūkst. suma, bet vėliau savo pinigine uždarė. Dabartinis Tautos Fondas švencia jau dešimtmetį, nes yra inkorporuotas 1973 metais. Vienok, pirmieji du metai buvo lyg ir bandomame stovyje. Dabartinis inkorporuotas TF-as laikosi tik iš lietuvių aukų. Tiesa, jau nemažai mums remia ir apie 30 organizacijų. O 1980 ir 1981 metais ALTas vėl mums paaukojo po \$4,000 ir, tikime, vėl jie mūsų nepamirs.

(Bus daugiau)

TRUMPAI

Dideliam visuomenės ir Vyčių veikėjui dr. Petriui Atkociūnui pasitraukiant poilsin, Cicerio Lietuvių Vyčių 14-oji kuopa ruošia jam pagerbiną. Pagerbinas įvyks s. m. gruodžio 4 dieną, 4 val. popiet, Mr. Anthony's Banquet salėje, 7348 W. Irving Park Road (1 blokas į vakarus nuo Harlem gatvės). Organizacijos ar pavieniai as-

menys, norintieji dalyvauti šiose išlilmėse, prašomi skambinti p. Jeane Vance, tel. 652-5245 iki š.m. gruodžio 1 dienos.

Irena Pranskevičiūtė, R. Lėnės uoli darbuotoja, padariusi kelis šimtus tautinio ornamentu puikių kalėdinių šiaudinių, su savo dukra Danute vyko į Milwaukee Tautų festivalį, ten išnuomavo prekystalią ir bizniavo. Prie jos prisijungė ir dr. V. Balčiūno našlė su savo gintaro dirbiniais. Abidvi džiaugiasi, kad joms pavyko ne tik bizniuoti, bet ir tautinį reikalą reprezentuoti. Jos šimtams kitautėjų papasakojo apie Lietuvos nelaimę, pavergtų lietuvių kančias.

ŠĖTONAS IR JO DARBAI

"Bet Dvasia įsakmiai sako, kad vėlesniais laikais kai kurie atkris nuo tikėjimo, tapdami klaidinančių dvasių ir vėlnių mokslų šalininkais". (1 Timot. 4:1)

Maloniai kviečiame pasiklausyti šios programos šiandien 8:45 val. vakare radijo banga 1450 AM per "Lietuvos Aidus". Sekmadienį 9 val. ryto išgirsite "Gerąją Naująją Lietuvos" radijo banga 1490 AM per Sophie Barcus.

Parašykite mums, jei įtikėjote; prisiųsime knygelę "Pragaro koridoriais". Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454.

Mirė Valteris Jurgėlas

Buvęs tabako fermos savininkas Williams Jurgėlas iš South Windsor, Conn., praneša, jog š.m. liepos 30 d. po antros širdies atakos mirė jo brolis Valteris S. Jurgėlas. Pirmą širdies ataką jis turėjo prieš du metus. Mirė būdamas tik 63 metų amžiaus. Liko nuliūdę: žmona Antuaneta, sūnus Edvardas, duktė Barbara, broliai Williams ir Charles, ir sesuo Julija Olk.

Antrojo Pas. karo metu Valteris Jurgėlas tarnavo Amerikos

karinėse pajėgose Pacifike — Naujosios Gvinjos, Australijos ir Filipinų srityje. Sugrįžęs iš karinės tarnybos, Valteris 30 metų ištarnavo Connecticut Transit Co., autobuso šoferiu. Pensijon pasitraukė 1980 m. Laidotuvių diena pasitaikė labai graži. Į kapines vyko tokia didelė automobilių vilkstinė, jog judėjimą turėjo tvarkyti net kelios policijos mašinos.

Palaidotas su karinėmis apeigomis.

Pažymėtina, jog velionio brolis Williams yra jau čia, Amerikoje, gimęs lietuvis, bet kiekviena proga stengiasi neužmiršti savo tėvų kalbos, ir palaiko glaudžius korespondencinius ryšius su visais savo draugais lietuviams. Užuojauta jam ir visiems velionio giminėms bei artimiesiems. E. J.

Argentinos "Laiko" 35-sis gimtadienis

Buenos Aires mieste, Argentinijoje.

REAL ESTATE

Home, Land — Parduviniai REAL ESTATE FOR SALE | Home, Land — Parduviniai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAI DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

MAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
NOTARIATAS • VERTIMAL
VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKETI NUOMĄ? GERIAU SKOLA.

Pajamų bungalow — 1½ aukšto mūrinis, 3 butai: 1 su 2 mieg. Garžas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2 aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kambariai, 3 mieg. Antrasis aukštas padalintas į du butus. Batų siuvėjų dirbtuvė rūšyje. Geros pajamos. Lithuanian Plaza Court (69th St.) ir Washtenaw.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel: 436-7878

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

PUPS ALL BREEDS

A.K.C. "R" & some mixed.
By private breeders.
Taking Christmas orders now.
395-8967

PARDUODU GINTARUS, 350 gramų ir 12 onzų. Visi gintarai, atsiųsti iš Lietuvos 72-rais metais: Dvi Brošės — Dveji Galionikai — Viena Apirankė — Trišliai Karoliai.
Rašyti: A.G.
Silver Springs, NY 14550
4368 Rock Glen Rd.

REPAIRS — IN GENERAL Įvairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS BEI KROSNIS.
Herman Dečkus
Tel. 585-6624

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.
Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turfu Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiečiuose, greiti, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI Tikrai \$126 pusmečiui automobilio liability draudimas pensininkams.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4651 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiamie ir talsome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės Parduavimas ir Taisyimas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių škvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapolski, Agent
3208½ W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicago lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršeliu knyga

KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųstį čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

see us for HOME financing. AT OUR LOW RATES. WITH REPAYMENT TO FIT YOUR BUDGET.

High Interest Rates Paid on Savings
Interest Compounded Daily and Paid Quarterly

FSLIC

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.-Tue.-Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

- Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., Hečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00
- Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00
- Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėjant \$1 persiuntimo kaidoma.

NAUJIENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608